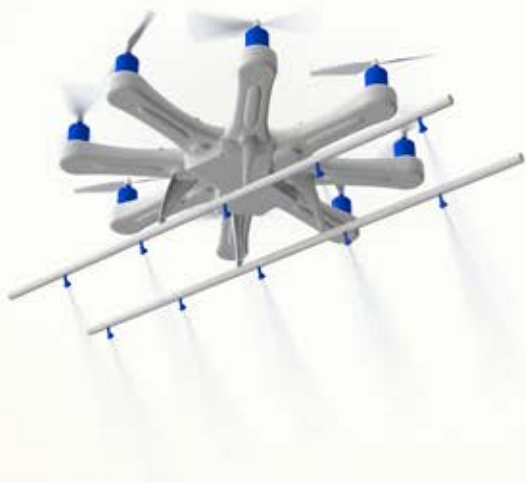

LANTBRUKS BAROMETERN **2020**

Lantbruksbarometern är ett samarbete mellan
Ludvig & Co (fd LRF Konsult), Swedbank och Sparbankerna.

1 000 lantbrukare om konjunkturen.

LUDVIG & CO

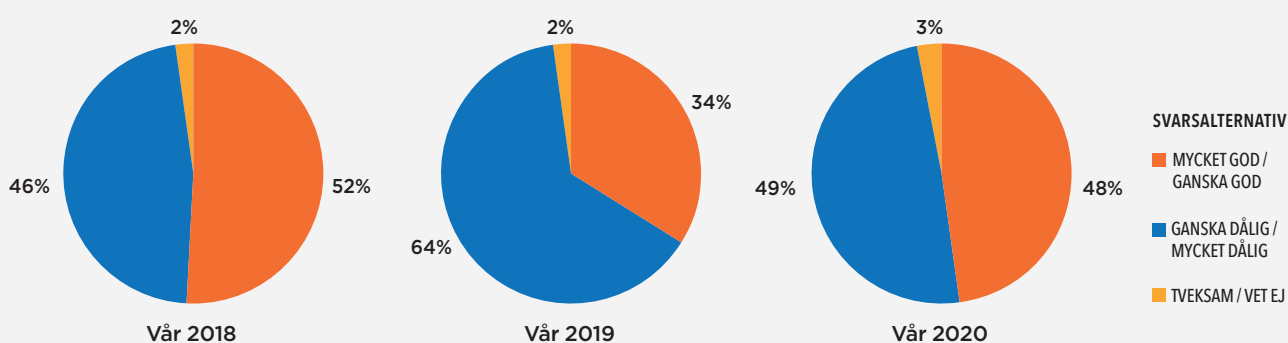

Ökad framtidstro inom svenskt lantbruk, utmaningar till trots

Den svenska skörden var generellt god under 2019. Betydligt fler lantbrukare ser positivt på sin lönsamhet nu än för ett år sedan. Samtidigt finns det många faktorer som utgör rejäla utmaningar för Sveriges lantbrukare. Lantbrukarna själva uppger bland annat att nyckfullt väder, bränder, orolig världsmarknad och osäkerhet om pris ökar risken för sårbarhet och därmed lönsamheten i branschen.

DIAGRAM 1

Upplevd lönsamhet 2018 – 2020, procentandel

LANTBRUKARNAS UPPLEVDA LÖNSAMHET

Lantbrukarna upplever en betydligt bättre lönsamhet nu jämfört med för ett år sedan. Se **DIAGRAM 1**

Torkans negativa effekter från 2018 är för de flesta överspelade och det är generellt en god efterfrågan på jordbruksprodukter vilket reflekteras i förhållandevis bra avräkningspriser.

FÖRBÄTTRAD LÖNSAMHET I ALLA PRODUKTIONSGRENARNA

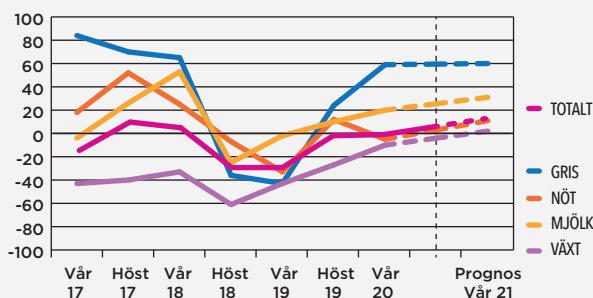
Lönsamhetsindex¹ för våren 2020 har förbättrats från minus 30 våren 2019 till minus 1 i år. Samtliga produktionsgrenar upplever en bättre lönsamhet jämfört med våren 2019.

Bäst lönsamhet och störst förbättring under året upplever grisproducenterna. Mjölksproducenterna och grisproducenterna har ett positivt netttotal medan nötköttsproducenterna och växtodlingsföretagen trots förbättringar

har ett negativt netttotal. Prognosen ett år framåt visar att lönsamheten förväntas förbättras ytterligare och det totala lönsamhetsindexet beräknas hamna på plus 13 våren 2021. Se **DIAGRAM 2**.

DIAGRAM 2

Lantbrukarnas upplevda lönsamhet, totalt och per produktionsgren, lönsamhetsindex, våren 2017–våren 2020, samt prognos för våren 2021

¹ Detta index är beräknat som skillnaden mellan andelen som svarat "mycket god" eller "ganska god" och andelen som svarat "ganska dålig" eller "mycket dålig". Ett positivt netttotal innebär att fler än hälften av de tillfrågade bedömer lönsamheten som god. Nettotale kan variera mellan minus 100 och plus 100.

Mjölksproducenterna upplever att lönsamheten har förbättrats sedan våren 2019 och prognosen för våren 2021 är en fortsatt positiv utveckling.

Under 2019 har det svenska mjölkpriset varit stabilt på en historiskt relativt god nivå. Detta beror bland annat på att den globala efterfrågan på mjölkprodukter var god och att EU:s interventionslager är tömda, samtidigt som produktionen ökade måttligt. Mjölkspriset i kombination med att foderpriset sjönk under 2019 bidrog till att mjölksproducenternas upplevda lönsamhet ökade. Då produktionen förutspås att öka i lägre takt än vad efterfrågan förväntas öka bedöms mjölkpriset i närtid fortsätta vara stabilt.

Växtodlarnas lönsamhetsindex har förbättrats jämfört med våren 2019 och prognosen för våren 2021 visar att det kommer stärkas ytterligare.

Den svenska spannmålsskörden 2019 var god både sett till mängd (15 procent över snittet på 5 år) och kvalitet, dock med vissa regionala skillnader. Flera spannmålsproducenter upplevde att intjäningen ökade men lägre priser gjorde att det stora lönsamhetslyftet uteblev. Sådden under hösten 2019 kunde genomföras under goda förhållanden, uppkomsten har varit bra och den milda vintern ger än så länge goda förutsättningar för spannmålssäsongen 2020. Spannmåls- och oljeväxtpiserna (raps) har utvecklats positivt under vintern och flera viktiga veteexporterande regioner förväntas sänka sina lager under 2020. Detta visar att förväntningarna om en starkt lönsamhet under 2020 rimmar väl med rådande marknadssignaler. Som en följd av utbrottet av coronaviruset finns nu dock en osäkerhet om hur marknaden kommer att utvecklas. Detta kan innebära pressade marknadspriser.

Grisköttsproducenternas lönsamhetsindex för våren 2020 har förbättrats kraftigt sedan våren 2019. Prognosen för våren 2021 är en neutral utveckling.

Avräkningspriset för griskött har ökat i Sverige under 2019. Detta främst på grund av det globala underskottet på griskött som uppstått under året till följd av utbrottet av afrikansk svinpest som drabbade Kina och andra delar av Asien. Pristoppen bedöms vara nådd men effekterna kvarstår och prisnivån förväntas därför bestå. Det innebär att lönsamheten förväntas stabiliseras på nuvarande nivå. Under 2020 bedöms priset på inköpt foder att ligga på en lägre nivå jämfört med 2019.

Nötköttsproducenterna upplever att lönsamheten har förbättrats sedan våren 2019 och prognosen för våren 2021 är försiktigt positiv.

Trots att konsumtionen av kött minskar i Sverige är konsumtionen av svenskt kött fortfarande relativt stabil till följd av ökade marknadsandelar. Konsumenterna har fortsatt förtroende för svenskt kött vilket återspeglar sig i stabila avräkningspriser och en ökad svensk självförsörjningsgrad. I en tid där klimat får ökat fokus har det svenska köttet en bättre position vilket bidrar till en försiktigt positiv utveckling för svensk nötköttsproduktion.

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA LÖNSAMHETEN

Av Sveriges lantbrukare planerar 78 procent åtgärder för att förbättra lönsamheten. En relativt hög andel men en minskning från i fjol då 83 procent gav samma svar. Detta kan vara en konsekvens av att många satte in åtgärder i spåren efter torkan och därför inte har lika stort behov av fortsatta åtgärder. De vanligaste åtgärderna är att effektivisera och öka produktionen följt av ett ökat samarbete med andra lantbruksföretag. Mest benägna att sätta in åtgärder är mjölk- och grisköttsproducenterna.

"Både spannmåls- och grovfodderskördarna blev generellt sett bra 2019. Däremot så har högre foderpriser försämrat resultaten för animalieproducenter som köper stor del av fodret. Likviditeten har varit och är ansträngd för många lantbruksföretag. Stabila mjölk, nötkött- och grispriser har varit positivt för branschen. En relativt hög belåningsgrad är en långsiktig utmaning för många företags utveckling."

Jonas Nilsson, Affärsrådgivare Halmstad, Ludvig & Co.

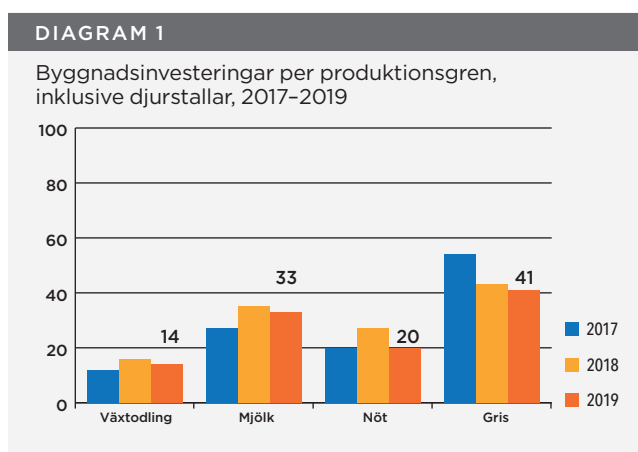
God investeringsvilja

Fler lantbruksföretagare har investerat i maskiner under det senaste året jämfört med ifjol. Det är även fler som planerar för maskininvesteringar det kommande året. Investeringar i byggnader har däremot minskat och trenden framåt är fortsatt nedåtgående. En bidragande orsak till minskningen kan vara torkans effekter under 2018 med ökade kostnader och en ansträngd likviditet.

BYGGNADER

Andelen företagare som investerade i byggnader inklusive djurstallar minskade och det är även färre som planerar att investera i byggnader det kommande året.

Investeringarna minskar i alla produktionsgrenarna, störst minskning var det bland nötköttsföretagen men även grisköttsnäringen minskar sina byggnadsinvesteringar trots förbättrad lönsamhet. Se **DIAGRAM 1**.

DJURSTALLSINVESTERINGAR

Grisköttsproducenterna gjorde flest investeringar i djurstallar under 2019 följt av mjölkföretagen. En förklaring kan vara ökad efterfrågan på svenskproducerade lantbruksprodukter och relativt goda avräkningspriser. Dessutom är det en global brist på griskött som en konsekvens av afrikansk svinpest som gör att intresset att investera i grisproduktion är högre jämfört med andra djurslag.

INVESTERINGAR I MASKINER

Under 2019 vände åter maskininvesteringarna uppåt och även planerna för maskininvesteringar har ökat från 14 till 18 procent.

MASKININVESTERINGAR PER PRODUKTIONSGREN

Flest maskininvesteringar gjordes bland mjölk- och växtodlingsföretagen. Däremot minskade grisföretagen kraftigt sina investeringar under 2019.

Flest maskininvesteringar under 2020 planeras av mjölk- och växtodlingsproducenterna. Störst ökning ser vi bland nötköttsföretagen och störst minskning bland grisföretagen. Ser man till investeringar totalt så kan förklaringen ligga i att grisföretagen i större utsträckning planerar för investeringar i djurstallar än investeringar i maskiner. Se **TABELL 1**.

”Investeringsviljan är fortsatt låg vad gäller djurstallar, delvis ett resultat av svag upplevd lönsamhet men också otydliga långsiktiga spelregler för branschen. Generellt högre skördar, om än lokala problem med torka även i år, har gett en förbättrad situation jämfört med ifjol både vad gäller resultat och likviditet.”

David Kästel, chef skog och lantbruk, rörelseområde Stockholm, Swedbank.

TABELL 1					
Gjorda maskininvesteringar, 2017-2019					
År	Växtodling	Mjolk	Nötkött	Griskött	Totalt
2017	33%	49%	41%	67%	38%
2018	31%	45%	30%	47%	33%
2019	34%	49%	33%	31%	35%

Vart är svenskt lantbruk på väg?

RISKER I LANTBRUKET

Lantbruket är, precis som andra branscher, sårbart för förändringar i omvärlden och påverkas i stor utsträckning av externa faktorer, inte minst väder. I år har vi därför ställt frågan "Vilka faktorer anser du utgör störst risk för din verksamhet".

- Väder upplevs som en stor riskfaktor inom lantbruket och ett stort antal av de tillfrågade ser förhöjda risker i samband med klimatförändringar. Vattenbrist är en specifik faktor som anses vara en stor risk som hänger samman med klimatförändringar.
- Skadegörare däribland vildsvin och granbarkborre anses vara en hög risk.
- Lantbrukarna upplever också att det finns en osäkerhet hur priserna ska utvecklas. Bland annat priset på virke och drivmedlen men även prisförändringar på deras produkter som mjölk, kött och spannmål.
- Politiska beslut anges som en betydande risk bland annat beroendet av EU-stöd och lantbrukarna anser att politiken och de förutsättningar som den skapar är allt för kortsiktig sett till deras långa investeringshorisont.
- Den egna hälsan anses vara en stor sårbarhetsfaktor.

Lantbrukarnas svar stämmer väl överens med hur vi bedömer branschen och dess omvärld. Med torkan under 2018 färskt i minnet och de väderförändringar som vi ser är det rimligt att tro att ett förändrat klimat kommer vara en större risk i framtiden. Under 2020 sker också flera större politiska händelser som kan komma att påverka förutsättningarna för lantbrukarna, till exempel brexit, EU:s gröna giv med efterföljande strategi "from farm to fork", EU:s långtidsbudget och EU:s gemensamma jordbruks- och landsbygdpolitik (CAP).

HANTERA KLIMATFÖRÄNDRINGAR

37 procent av lantbrukarna har vidtagit åtgärder för att förbereda företaget på ett förändrat klimat. De vanligaste åtgärderna är att investera i bevattningslösningar och dikning. Att bygga lager och förändra valet av grödor är exempel på andra åtgärder som angivits. Cirka hälften av de tillfrågade anger att de vill lära sig mer om hur framtida klimatförändringar kan påverka deras lantbruk.

RÄNTAN STANNAR PÅ LÅGA NIVÅER OCH EKONOMIN VÄXLAR NER

Riksbanken valde i december att höja styrräntan till noll procent. Tillväxten i den svenska ekonomin växlar ner något men det förutspås inte bli en dramatisk inbromsning. Tillväxten för 2020 bedöms landa på 1,2 procent och inflationen bedöms bli 1,7 procent för året 2020. Mot bakgrund av detta är prognosen att styrräntan stannar på noll procent åtminstone till och med 2021. (Swedbank economic outlook januari 2020).

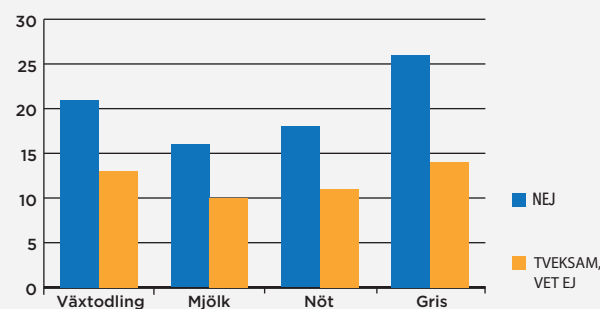
AMORTERINGSANSTÄNDEN ÄR KONSTANTA OAVSETT LÖNSAMHETENS UTVECKLING

Andelen lantbrukare som minskat amorteringarna eller begärt amorteringsanslånd är nio procent vilket är oförändrat jämfört med 2019 och har legat relativt konstant de senaste åren. Därför det är svårt att se ett samband mellan hur lantbrukare ser på amortering eller i vilken utsträckning de minskar amorteringarna och svagare lönsamhet under exempelvis 2018 och 2019 då effekterna av torkan var som störst. Även de enskilda produktionsgrenarna har endast små skillnader mellan åren och det är fortfarande mjölkproducenterna som i störst utsträckning anger att de minskat amorteringarna.

Dock är det fler lantbrukare som anger att de inte amorterar tillräckligt jämfört med 2019. Se **DIAGRAM 1**.

DIAGRAM 1

Amorterar du tillräckligt i förhållande till framtida investeringar och generationsskiften?

"Jag upplever att de flesta företagen ser positivt på framtiden även om en del företag med höga fasta kostnader fortfarande har det tufft med likviditeten. Allra störst problem har de områden som drabbats av torka för andra året i rad."

Eva Blomdahl, Affärsrådgivare Uppsala, Ludvig & Co.

FLER SER LANTBRUKET SOM ETT FRAMTIDSYRKE

Framtidstron har ökat inom lantbruket och det gäller så gott som alla produktionsgrenar. Nästan tre av fyra tillfrågade anger att de skulle rekommendera en ung människa att bli lantbrukare eller att arbeta inom näringen, störst framtidstro finns hos grisköttsproducenterna och mjölkproducenterna. På frågan "Hur du trivs som lantbrukare" svarade 98 procent att de trivs mycket bra eller ganska bra. Den siffran är oförändrad jämfört med 2019. Trots att den upplevda lönsamheten varierar kraftigt mellan åren har lantbrukarna generellt en hög framtidstro.

NYA AFFÄRSMÖJLIGHETER

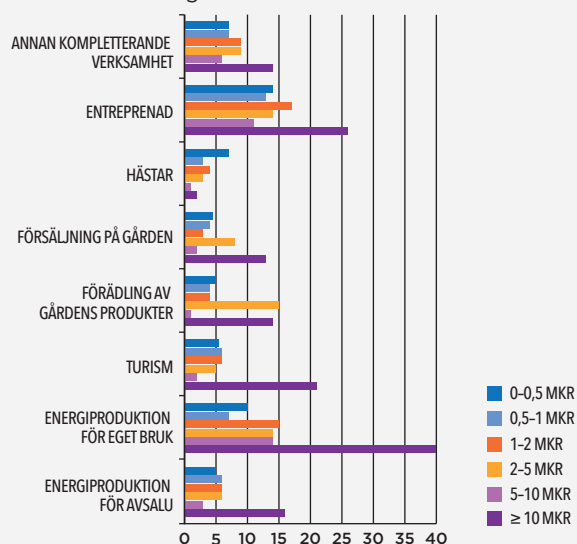
Andelen lantbrukare som planerar att utveckla sina företag med olika verksamheter ökar markant 2020 jämfört med 2019. De yngre lantbrukarna fortsätter vara de som är mest intresserade av nya affärsmöjligheter.

Flest lantbruksföretag planerar att investera i entreprenad-verksamhet och energiproduktion. Se **DIAGRAM 1**.

Störst affärsmöjligheter i detta ser företagen med högst årsomsättning men den största investeringsviljan i energiproduktion för eget bruk har företag med stor egen energiförbrukning.

DIAGRAM 1

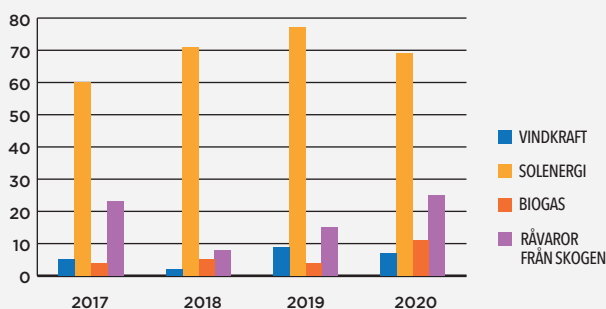
Andel företag benägna till nya affärsmöjligheter utifrån omsättning

Intresset för att investera i solenergi och vindkraft har vikit tillbaka jämfört med 2019. Osäkerhet gällande investeringsstöden och dagens låga elpris kan bidra till nedgången. Se **DIAGRAM 2**.

DIAGRAM 2

Vilken typ av energiproduktion vill du utveckla?

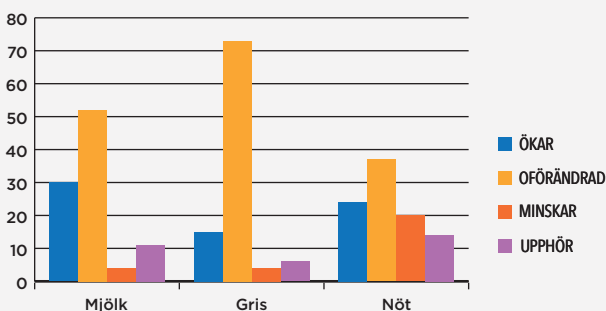

FLER VILL BEHÅLLA ELLER ÖKA SIN PRODUKTION

I år är det färre lantbrukare, oavsett produktionsgren, som svarar att de avser upphöra eller minska sin produktion inom de kommande tre åren jämfört med 2019. Det finns idag en större optimism på längre sikt bland jordbruksföretagen. Man vill utveckla sitt företag och trenden går mot färre men större enheter. En förklaring till optimismen är att allt fler konsumenter efterfrågar svenskproducerade lantbruksprodukter. Se **DIAGRAM 3**.

DIAGRAM 3

Hur kommer du förändra din produktion inom en tre års period?

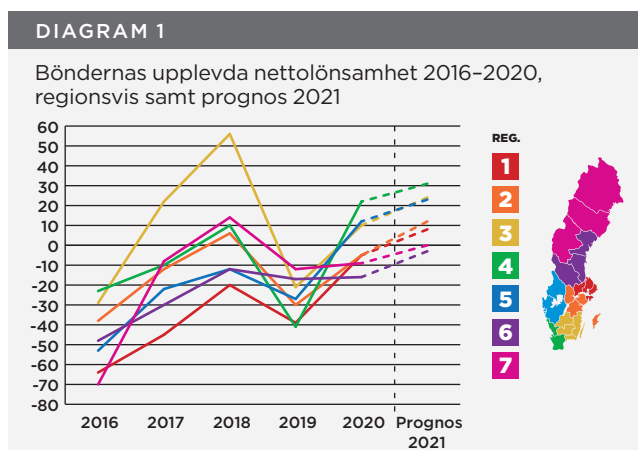
Stora variationer i upplevd lönsamhet mellan regionerna

I tre av sju regioner är det fler lantbrukare som upplever att de har en bra lönsamhet jämfört med de som anser att de har en dålig lönsamhet. I region 4 är det flest som upplever att de har bra lönsamhet, en markant förbättring sedan 2019 då de låg lägst.

REGIONERNAS UPPLEVDA LÖNSAMHET

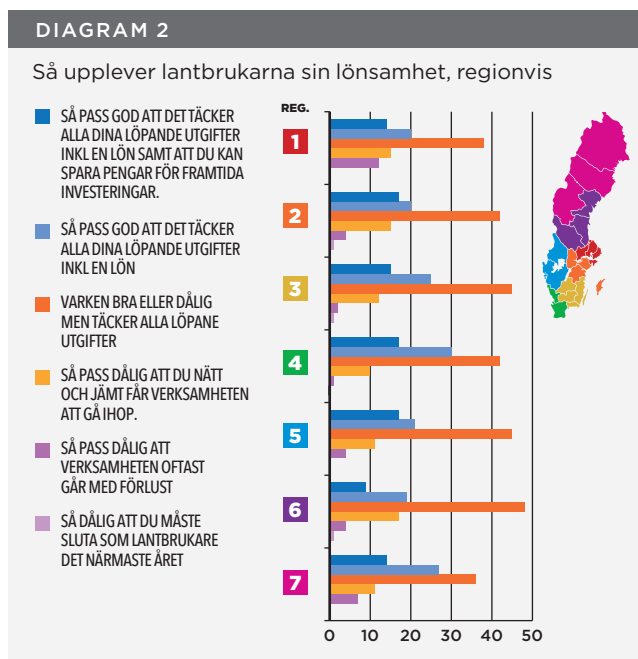
Det är stora skillnader i upplevd lönsamhet mellan lantbruksföretag i olika delar av landet. Prognosen för våren 2021 visar dock på en positiv utveckling i hela landet, mest positiv framtidstro har lantbrukarna i region 4.

Se **DIAGRAM 1**.

FÅ LANTBRUKARE HAR EN LÖNSAMHET SOM RÄCKER TILL INVESTERINGAR

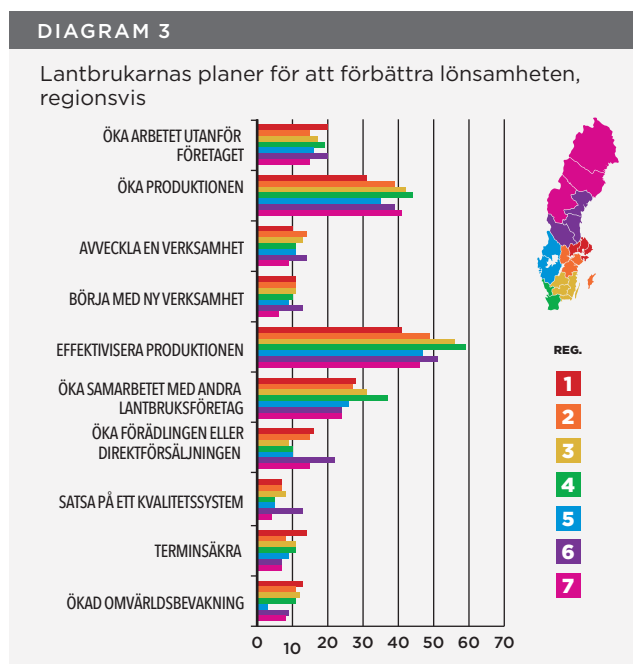
Lantbrukarna har fått frågan ”Hur skulle du beskriva lönsamheten i ditt lantbruksföretag?” Fördelningen mellan svaren presenteras i **DIAGRAM 2**.

Det är fler lantbrukare i år som anser att deras lönsamhet är så god att den täcker alla löpande utgifter inklusive en lön samt framtida investeringar men spridningen är stor. I regionerna 2, 4 och 5 anger 17 procent det svaret medan i region 6 är det endast nio procent. Om man lägger till de som kan ta ut en lön ser det generellt ljusare ut i alla regioner och det är få som anser att lönsamheten är så dålig att de kommer sluta.

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA LÖNSAMHETEN

I samtliga regioner är de vanligaste åtgärderna för att förbättra lönsamheten att effektivisera och öka produktionen, störst är andelen i region 4. Därefter följer ett ökat samarbete med andra lantbruksföretag. Se **DIAGRAM 3**.

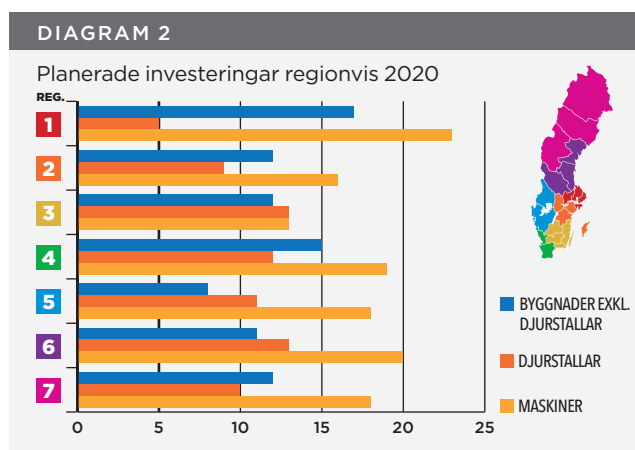
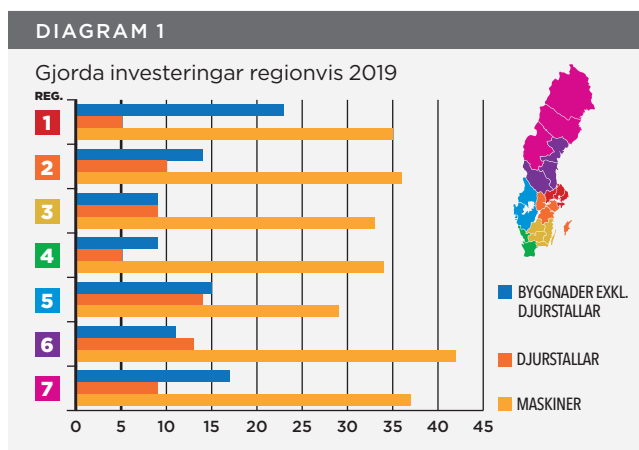

Högst investeringsvilja i region 6

Flest företagare som investerat under det gångna året finns i region 6 följt av region 5 som också är den region med högst andel företagare som planerar investeringar de kommande 12 månaderna.

Fördelningen mellan typen av investeringar är samma i regionerna men andelen varierar. Region 1 har högst andel som gjort investeringar i byggnader exklusive djurstallar medan högst andel företag som gjort djurstallsinvesteringar finns i region 5 och flest maskininvesteringar gjorde lantbrukarna i region 6. Se **DIAGRAM 1**.

Även vad gäller planerade investeringar i andra byggnader än djurstallar de kommande 12 månaderna är det flest i region 1 medan störst andel som planerar djurstallsinvesteringar finns i region 3 och 6. Region 1 har den högsta andelen som planerar att investera i maskiner. Se **DIAGRAM 2**.

Region 5 har störst andel lantbrukare som investerat i mark medan det är flest i region 6 som planerar för denna typ av investeringar. Se **TABELL 1**.

TABELL 1

Lantbrukarnas investeringar i jordbruks- eller skogsmark regionvis

	Har gjort	Planerar
1	7	6
2	6	7
3	9	12
4	5	8
5	17	13
6	16	15
7	11	10

NYA AFFÄRSMÖJLIGHETER

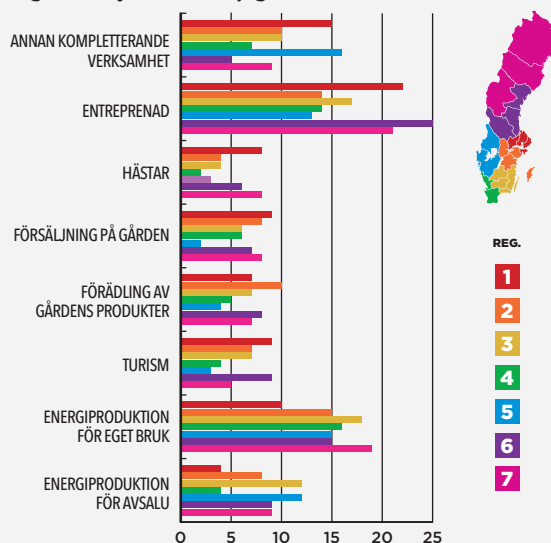
Andelen som vill utveckla nya affärsmöjligheter skiljer sig något mellan regionerna och även vad man vill satsa på. Entreprenadverksamhet är vanligast i regionerna 1 och 6 medan annan kompletterande verksamhet är vanligast i region 5. Alternativet att förädla gårdens produkter anges av flest i region 2 och störst intresse för energiproduktion för eget bruk finns i regionerna 3, 4 och 7.

Av de som angett att utveckla någon form av energiproduktion är intresset för solenergi störst i samtliga regioner.

Se **DIAGRAM 3**.

DIAGRAM 3

Andel företag regionvis, benägna till nya affärsmöjligheter

”Det var goda skördar för de skånska lantbrukarna under säsongen 2019, dock med lägre avräkningspriser för spannmålen. Trots allt kommer det att ta ett tag att återhämta likviditetstappet från torråret 2018. De skånska bönderna ser dock med tillförsikt på framtiden”

Sara Thunell, företagsrådgivare Sparbanken Skåne.

Regiontabell

FRÅGOR	TOTAL			EF	AB	REGION 1			REGION 2			REGION 3			REGION 4			REGION 5			REGION 6			REGION 7		
	2018	2019	2020			2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
	2018	2019	2020	2019	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	

Hur skulle du beskriva lönsamheten i ditt lantbruksföretag idag? År den...?

Räcker till löpande utgifter, lön och investeringar	14	11	15	12	30	10	11	14	15	13	17	23	15	15	16	6	17	9	11	17	10	10	9	12	11	14
Räcker till löpande utgifter och lön	23	18	23	22	28	24	16	20	24	18	20	23	17	25	23	20	30	21	18	21	22	20	19	23	23	27
Räcker till löpande utgifter	43	43	42	46	24	43	41	38	44	43	42	44	46	45	36	44	42	46	41	45	42	46	48	42	36	36
Räcker knappt till löpande utgifter	13	19	13	14	12	13	17	15	9	17	15	7	17	12	18	20	10	14	20	11	17	20	17	12	19	11
Går oftast med förlust	6	8	5	5	4	7	12	12	6	8	4	1	2	2	5	6	1	9	11	4	4	2	4	7	10	7

Planerar du att, under de kommande 12 månaderna, göra väsentliga investeringar i...?

Byggnader exklusive djurstallar	15	14	12	12	16	19	19	17	14	10	12	12	8	12	12	15	15	19	18	8	12	11	11	11	12
	10	10	10	10	16	4	4	5	7	10	9	14	6	13	10	8	12	13	15	11	12	13	10	15	10
	18	14	18	16	32	12	12	23	22	16	16	19	14	13	19	7	19	18	17	18	16	14	20	23	12
Djurstallar																									
Maskiner																									

Bedömer du att lönsamheten idag är mycket god, ganska god, ganska dålig eller mycket dålig?

Nettotal	5	-30	-1	-4	20	-20	-39	-5	6	-30	-5	56	-21	10	10	-41	22	-12	-27	12	-12	-17	-16	14	-12	-9
----------	---	-----	----	----	----	-----	-----	----	---	-----	----	----	-----	----	----	-----	----	-----	-----	----	-----	-----	-----	----	-----	----

Hur kommer du att förändra din mjölkproduktion inom en treårsperiod?

Ökar	22	16	30	29	32	22	37	12	21	9	33	27	26	19	32	5	57	11	6	39	19	19	39	32	19	23
Minskar	17	26	17	18	13	37	36	67	24	21	23	18	18	11	4	5	0	25	54	0	5	20	13	9	36	20

Hur kommer du att förändra din nötköttsproduktion inom en treårsperiod?

Ökar	25	20	25	23	41	37	27	21	31	28	29	33	16	21	21	12	26	20	21	19	11	20	28	31	19	28
Minskar	22	31	29	32	12	18	28	35	15	21	22	18	32	26	19	24	47	30	41	25	28	31	32	33	28	34

REGIONINDELNING I LANTBRUKSBAROMETERN

- Region 1: Stockholms län, Uppsala län, Västmanlands län
- Region 2: Östergötlands län, Örebro län, Södermanlands län, Gotlands län
- Region 3: Jönköpings län, Kalmar län, Kronobergs län, Blekinge län
- Region 4: Hallands län, Skåne län
- Region 5: Västra Götalands län, Värmlands län
- Region 6: Dalarnas län, Gävleborgs län, Västernorrlands län
- Region 7: Jämtlands län, Västerbottens län, Norrbottens län

SAMMANFATTNING

Svenskt lantbruk står inför många utmaningar

LÖNSAMHETEN

Fler lantbrukare ser positivt på sin lönsamhet nu än för ett år sedan. Samtidigt finns det många utmaningar för Sveriges lantbrukare. Själva uppger de bland annat att nyckfullt väder, bränder, orolig världsmarknad och osäkerhet om pris ökar risken för sårbarhet och därmed lönsamheten i branschen.

INSIKTER FRÅN LANTBRUKSBAROMETERN 2020

Lönsamheten har stärkts från ett index på minus 30 till minus 1*. Det är lägre än den prognos på plus 8 som lantbrukarna gav för ett år sedan men är ändå i en positiv riktning. Fortsatt och ökande efterfrågan på svenska jordbruksprodukter och en, generellt sett, stor skörd med god kvalitet under 2019 har bidragit till förbättringen.

Trenden för att investera i solenergi och vindkraft har vikit tillbaka sedan 2019. Osäkerhet gällande investeringsstöden och dagens låga elpris kan bidra till nedgången.

Det finns en stark medvetenhet om vilka risker som kan göra verksamheten sårbar. Några vanliga risker som lantbrukarna tar upp är väder och klimat och politisk osäkerhet. Med torkan under 2018 färskt i minnet är det rimligt att tro att ett förändrat klimat kommer vara en större risk i framtiden. Dessutom kan kommande större politiska händelser påverka villkor och förutsättningar för lantbruksföretagen på olika sätt.

TIPS TILL SVERIGES LANTBRUKARE

- Följ regelbundet upp din verksamhet och ha koll på kassaflödet.
- Gör löpande åtgärder för att minska risken för sårbarheten i företaget. Exempelvis dikning och att trygga vattenförsörjningen för att möta väder- och klimatförändringar.
- Följ, planera och agera utifrån politiska händelser, till exempel brexit, EU:s långtidsbudget och gemensamma jordbruks- och landsbygds politik (CAP).
- Se över det egna skyddsnätet, bland annat försäkringar, pension och kommande generationsskiftet.
- Ha en löpande dialog med leverantörer, banker och rådgivare.
- Följ marknaden, använd ditt nätverk och var lyhörd för nya konsumtionsmönster och behov för att fånga nya affärsmöjligheter.

* Detta index är beräknat som skillnaden mellan andelen som svarat "mycket god" eller "ganska god" och andelen som svarat "ganska dålig" eller "mycket dålig". Ett positivt nettotal innebär att fler än hälften av de tillfrågade bedömer lönsamheten som god. Nettotalet kan variera mellan minus 100 och plus 100.

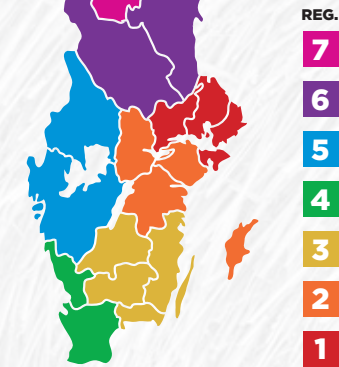
FÖR MER INFORMATION, KONTAKTA

Per Skargren, Segmentschef Skog & Lantbruk, Ludvig & Co (fd LRF Konsult)
tel. 08-700 20 42

Ulf Möller, Ansvarig Skog & Lantbruk, Swedbank
tel. 08-585 90 334

Ewa Andersen, Vd Sparbankernas Riksförbund
tel. 070-563 16 86

**LANTBRUKSBAROMETERN ÄR ETT SAMARBETE MELLAN
LUDVIG & CO (FD LRF KONSULT), SWEDBANK OCH SPARBANKERNA.**

OM STUDIEN

Intervjuerna har skett mellan 14 och 31 januari 2020.

Lantbruksbarometern är en årlig rapport som visar lantbrukarnas uppfattning om det aktuella läget inom lantbruket. Den har utkommit sedan 1987 och årets Lantbruksbarometer är den 33:a helårsupplagan.

Kantar Sifo intervjuar på uppdrag av Ludvig & Co, Swedbank och Sparbankerna under januari månad 1000 lantbrukare. Under september ifjol intervjuades 500 lantbrukare.

Arbetsgruppen för Lantbruksbarometern 2020 har bestått av Therese Rödin Georgson och Per Skargren från Ludvig & Co. Ulf Möller, Erik Engelbrekts, Fredrik Bäckström och Henrik Sandquist från Swedbank.